

СТАНОВИЩЕ

За дисертационния труд на

Галина Здравкова Декова

“Творческият път на Борис Елисеев”

Научен ръководител: проф. д-р Красимира Коева

Дисертационният труд на Галина Декова, посветен на творческия път на художника Борис Елисеев съдържа въведение, 3 основни глави, заключение, приложение с биографични данни за твореца, библиография, включваща 174 заглавия и впечатляващ по обема си албум с репродукции от творбите на автора.

Самият избор на темата на дисертацията – “Творческият път на Борис Елисеев” заслужава подкрепа и подсказва интереса на докторантката към малко изследван, при това изключително талантлив и оригинален автор, недостатъчно познат у нас, особено през периодите на престоя му в чужбина.

Във въведението е мотивиран избора на темата, споменати са някои по-важни моменти от творческата биография на художника, служещи за опорни точки на изследването, направен е преглед на основната литература, посветена на художника, както и на периода, през който той работи, акцентирана е и сложната политическа обстановка – особено Първата световна война, белязала началото на творческия му път.

Първа глава, посветена на ранния творчески период на Борис Елисеев се отнася до 20-те год. на ХХ в. В нея важно място е отделено на гр. Кюстендил, където се премества да живее семейството на Елисеев и на първите “творчески”, всъщност юношески, но много важни контакти с групата от връстници и съмишленици, станали впоследствие изтъкнати български художници от т.нар. условно “кюстендилска школа” – Асен Василиев, Васил Евтимов, Кирил Цонев, Иван Ненов, и разбира се, малко по-големият от тях Владимир Димитров-Майстора, оказал изключително силно влияние върху Борис Елисеев през този период. С постъпването си през 1920 год. в Художествената академия в София младият начинаещ художник е впечатлен и от съветите на друг свой съгражданин – Кирил Цонев и това влияние, по силата на обстоятелствата, се оказва

дълготрайно. Чрез него младият Елисеев възприема визуалността и естетиката на немската новата предметност (Neue Sachlichkeit) - стил, близък до търсенията му почти две десетилетия. Галина Декова упорито и целеносочено е издирила и изследвала всички следи на тези изяви – впечатляващи са и усилията ѝ да направи преглед и кратка характеристика на някои водещи художествени издания от периода – българското сп. “Художник”, немското “Jugend”, разпространявано и у нас и др. Анализирани са с голяма вещина и убедителност най-ранните, макар и не много на брой, запазени творби (предимно портрети) на Елисеев от този период.

Втора глава, озаглавена “1930-те години – зрял период в творчеството на Борис Елисеев” е основен акцент в изследването на Галина Декова поради завидните качества на реализацията на творбите на Елисеев и поради техния голям брой у нас, в сравнение с останалите периоди. Това позволява те да бъдат обстойно и задълбочено изследвани – задача, с която докторантката се справя отлично. В тази глава е подробно и убедително анализиран и художествения контекст на 30-те год.: Дружеството на Новите художници и водещи негови представители, изложбената им дейност и отзивите на критиката. На този фон изявите на Борис Елисеев се очертават много по-ясно и логично. Анализите на творбите му, които докторантката извежда, както обусловени от личните качества на твореца, така, в голяма степен, и от водещата у нас тенденция на предметността - очертават Г. Декова като професионално подготвен и ерудиран изкуствовед с много познания и подчертана лична съпричастност към изследваната проблематика.

Главата, посветена на пребиваването и творчеството на Елисеев в САЩ (1938 – 1978) е амбициозно замислена и упорито преследвана от авторката задача. На фона на подробното проучване на художествената обстановка в САЩ – на разнообразни тенденции, предимно в областта на модернизма, на абстрактния експресионизъм и т.н. е посочено и конкретното “вписване” на Елисеев в тази многолика артистична арена, позволила му да покани и представи свои сънародници пред американска публика. Но онова, за което докторантката със съжаление признава, че все още ѝ липсва, са непубликуваните архивни материали, притежание на наследниците. Тяхната евентуална по-късна поява би увенчала изследването със заслужена слава. Но дори това да не се случи точно по този начин, представеният докторантски труд на Галина Декова е достатъчно убедителен и показателен за изследователските качества на своята авторка.

Въз основа на всичко, споменато до тук, изразявам искрено мотивираната си препоръката към уважаемото научно жури да присъди на Галина Декова образователната и научна степен “доктор”.

С уважение:

/проф. д-р К. Коева/